

15. 3. 2023
Praha

A studio Rubín nahlédne do propasti environmentální krize a deprese

Klimatická změna a environmentální žal jsou dvě hlavní témata premiérové inscenace **Propast** pražského A studia Rubín. Ta prozkoumá, jak důsledky globální změny klimatu, přírodní katastrofy a strach z budoucnosti ovlivňují lidské chování a vnímání. Dialog o budoucnosti, která je sice vypočítaná, ale nelze si ji představit, a o propasti s názvem deprese, režíruje Lucie Ferenzová. Autorský text speciálně pro A studio Rubín napsala Dagmar Fričová. Dvojici postav hrají Jana Kozubková a Šimon Krupa. Divadlo inscenaci v rámci jubilejní 55. sezony nazvané „pout' budoucí je tvá“ uvede 24. března. Vstupenky jsou dostupné na [GoOut.net](https://goout.net).

Výskyt deprese a úzkosti v celém západním světě prudce stoupá a trápí stále větší procento populace. V ČR byla v roce 2020 podle Ústavu zdravotnických informací a statistik druhou nejčastější příčinou dlouhodobé pracovní neschopnosti, a dokonce první příčinou vydávání invalidních důchodů 2. stupně. Podle americké psychologické asociace depresi často vyvolávají i dopady změn klimatu na planetu a náš běžný život. Pocity s tím spojené jsou označovány jako environmentální žal či ekologická úzkost. Depresi tedy nevyvolávají pouze fyziologické příčiny, ale i mnoho sociálních aspektů. „*Pokud je deprese jednou z nejrozšířenějších nemocí současnosti, není na čase se podívat na to, jak naše společnost funguje?*“ vysvětluje důvody pro vznik inscenace autorka textu a umělecká šéfkyně A studia Rubín Dagmar Fričová.

Fenomén klimatických změn je diskutované téma. Před lidstvem stojí obrovský závazek k budoucnosti. Překročilo lidstvo už bod zlomu, od kterého není cesty zpět a jde jen zmírňovat následky? Klimatická změna s sebou nese ničivé jevy počasí, pandemie, války, klimatickou migraci a rozvrat společnosti, jak ji dnes známe. Člověka tváří v tvář uvědomění budoucnosti jímá hrůza a úzkost. A právě fenomén deprese, klimatických změn a environmentálního žalu chce inscenační tým A studia Rubín prozkoumat s nadhledem a humorem, který je pro divadlo klíčem, jak otevírat diskuzi o náročnějších tématech a sdílet je s publikem.

„V Propasti se snažíme hledat cestu, jak někomu jinému zprostředkovat svoji vnitřní úzkost, strach a pocit zoufalství, který doslova ochromuje celé tělo. Současně se při tomto sdělování otevírá ještě jiná rovina, a to je rovina lásky. Nejen v podobě intenzivního vztahu ke krajině, ale i k dalším osobám, které nám pomáhají vystoupit ze ‚sebe zahleděnosti‘ a dělat něco, co nás přesahuje,“ dodává Fričová.

Autorka Dagmar Fričová se inspirovala knihou islandského autora Snaera Magnasona s názvem *O času a vodě*. Tato kniha se zabývá tím, jak hovořit o klimatické krizi srozumitelně a zároveň tak, aby to oslovilo naše emoce a vztahy. Kniha *Arktické sny* reportéra Barryho H. Lopeze Fričové zprostředkovala polární krajiny a jejich postupné proměny a představy o nich. Fričová při přípravě materiálů pro vznik textu vedla rozhovory s několika odborníky, kteří se

tématu deprese a environmentální krize věnují. Jedním z nich byl psycholog a ekopsycholog Jan Krajhanzl, dále teolog a farář CČSH Filip Sedlák nebo psychiatr Ondřej Válek.

„Propast je o děsu, co nás ochromuje a nevíme si s ním rady, o strachu sblížit se s druhým člověkem a o neustálé sebeanalýze, která má být léčivá, ale je tomu právě naopak. O setkání, porozumění, sdílení a naději, že ještě všechno není ztracené, pokud jsme ještě schopni otevřít dávno zabouchnuté dveře. Je to pro mě symbol toho, že je načase si připustit, že prostě můžeme být smutní. Že ve společnosti zaměřené na výkon, růst a hromadění je čím dál tím víc lidí, kteří to nezvládají a doslova touží skoku do propasti,“ komentuje téma inscenace režisérka Lucie Ferenzová a dodává: *„Symbolické je, že v geologii se propast v zemském povrchu nazývá deprese.“*

Diváci se na začátku děje ocitnou v pokoji po večírku v momentu, kdy se postavy probouzejí. Scénickou dominantou inscenace je postel, která je symbolem intimity, blízkosti, bezpečí, ale v depresivních stavech taky místem, kde se člověk uzavře do sebe, a ze kterého nevstane týdny. Postupně se proměňuje a stává se krajinou, která nabude až mýtického rozměru. Na vizuální a zvukové koncepci se podílí audiovizuální umělec Michal Kindernay a hudebnice lana Koroleva, která si říká Rlung. Scénografii a kostýmy vytvořila Andrijana Trpković a Minna Liebhart.

Komorní obsazení dvou herců dovoluje soustředěnou a intimní hereckou práci. Dvojice Jana Kozubková a Šimon Krupa navazují na jejich započatou spolupráci v rubínovské inscenaci *Na konci století ryb*. *„Propast nevydává odpovědi na to, co dělat, když je člověk v depresi, nebo trpí environmentálním žalem. Spíš se snaží otevřít určitou krajinu, kde je přítomný smutek, skepse, úzkost a strach bez nějakého zahalování. Vedle sebe leží v posteli dva poměrně mladí lidé, o kterých by se mohlo říct, že mají všechno před sebou. Jenže z perspektivy Propasti je všechno marné,“* dokresluje základní situaci Fričová.

Inscenace *Propast* bude mít premiéru 24. března. Reprízy následují 25. března a 20. dubna. Vstupenky jsou už teď dostupné na webových stránkách divadla.

Kontakt pro média

Pavla Umlaufová

e: p.umlaufova@gmail.com

t: 723 901 326

Informace o A studiu Rubín

Dramaturgie současného A studia Rubín se orientuje především na vytváření autorských inscenací, jejichž autory jsou většinou sami režiséři, nebo dramaturgové. Každoročně také iniciuje dílnu na podporu vzniku nových divadelních textů Autor v domě. Mezi nynější spolupracovníky A studia Rubín patří například Lucie Ferenzová, Ondřej Štefaňák, Jiří Ondra, Jana Hauskrechtová nebo Jan Frič. Stálým koprodukčním partnerem je divadelní spolek Kolonie z. s.

Komorní prostor A studia Rubín se nachází v historickém centru Prahy ve sklepení domu U Tří korun na Malostranském náměstí. Za svoji pětapadesátiletou existenci si tento prostor získal v české divadelní kultuře jméno nezaměnitelné scény.

Anotace Propast

Dagmar Fričová

„Zažil jsem hodně srandy, ale žádnou radost.“

Ještě včera byl večírek a dneska... Nejkratší den v roce. Den, kdy se zdá, že ani slunce nevychází. No, možná nevychází už roky. Seš tady v tomhle pokoji a je ti tak blbě, že ani nemůžeš vstát. A kocovina to není. Vedle tebe je někdo, kdo je na tom asi dost podobně. Ale než si to jste schopni připustit a říct nahlas, tak to trochu trvá. Skoro tak dlouho jako polární noc.

Všechno nasvědčuje tomu, že by to mohl být takový romantický příběh o dvou neznámých. Jenže jak je to vůbec s tou láskou když mizí ptáci, mizí les, mizí vzduch...

Dialog o budoucnosti, která je sice vypočítaná, ale nelze si ji představit. O propasti s názvem Deprese. O hledání toho, jak vidět někoho jiného než sebe. O lásce a o naději. Samozřejmě!

Text: Dagmar Fričová

Odborná konzultace: PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D, Mgr. Filip Sedlák a MUDr. Ondřej Válek

Režie: Lucie Ferenzová

Dramaturgie: Dagmar Fričová

Scénografie a kostýmy: Andrijana Trpković a Minna Liebhart

Vizuální spolupráce: Michal Kindernay

Hudba: Rlung

Hrají: Jana Kozubková a Šimon Krupa